

Kasvun paikka – Helsingin kaupunkistrategia 2021–2025

Pormestarin esitys kaupunginhallitukselle
29.9.2021

Helsinki

Sisällys

1. Esipuhe.....	3
2. Helsinki tällä valtuustokaudella ja tällä vuosikymmenellä – valinnat, ohjelmat ja painopisteet.....	8
Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia.....	8
Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua	9
Taide ja kulttuuri ovat hyvä elämän mahdollistaja.....	11
Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki.....	12
Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan	13
Toimiva ja kaunis kaupunki.....	13
Älykkäät liikenne- ja ratkaisut ovat sujuvan arjen perusta	15
Helsinkiiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat	16
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	17
Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki.....	18
Älykäs Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen	19
Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille	20
Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä	21
3. Strategian toteutuminen – mittarit ja seuranta	23

1. Esipuhe

Helsinki on viime vuosina kehittynyt hyvin, nojaten päättäjien yhteistyökykyyn ja kaupungin kunnianhimoiseen kasvuun. Helsinki toteuttaa näkemystään maailman toimivimmasta kaupungista.

Kaupunki ei ole vain fyysinen rakennelma, vaan yhteisö, jossa on pysyvyyttä ja vaihtuvuutta. Kaupunki on kaupunkilaistensa summa. Kaupungit ovat syntyneet ihmisten kohtaamisen tarpeesta ja kohtaamisen luomista mahdollisuuksista. Ihmiset viihtyvät yhdessä ja ovat luovempia ja tuottavampia yhdessä kuin hajanallaan.

Vaikka digitaalitekniologia mahdollistaa etätoiminnan, fyysinen läheisyys on edelleen olennaista tuottavuuden, luovuuden ja myös työtä tekevien hyvinvoinnin kannalta. Uudet ideat syntyvät ja leviävät, kun ihmiset ovat lähekkäin. Toisaalta kaupungin suuri koko ja riittävä asukastiheys vaikuttavat myönteisesti myös luomalla markkinan ja kysynnän monipuoliselle elinkeinotoiminnalle. Jos asukkaita on riittävästi, myös erikoistuneemmat elinkeinot löytävät riittävästi asiakkaita ja kun elinkeinotoiminta on monipuolista, kaupunki on houkutteleva asuinpaikka. Sieltä on mahdollista löytää itselleen uutta työtä ja toimeentuloa, kun rakennemuutos jatkuvasti muokkaa elinkeinoja ja työtilaisuuksia.

Nykyinen globaalitalous suosii kasvavia ja monipuolisia kaupunkeja. Mitä monipuolisemmat ovat elinkeinot, sitä paremmat ovat kaupungin ja kaupunkilaisten mahdollisuudet pärjätä globalisoituneessa maailmassa. Rohkeatkin investoinnit ovat taloudellisesti mahdollisia, jos voimme luottaa tulevien, aiempaa suurempien kaupunkilaissukupolvien ylläpitämään taloudelliseen toimeliaisuuteen ja sen tukemaan tulopohjaan.

Viisaasti toimivien monipuolisten kaupunkien tulevaisuuden näkymä on myönteinen. Helsingin

tulevaisuus on hyvä, kun se perustuu kestäväan kasvuun. Kestävä kasvu on sopusoinnussa ekologisten reunaehtojen kanssa ja se luo sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävää hyvinvointia. Ohjaamme ja arvioimme Helsingin kehittämistä YK:n kestäväan kehityksen tavoitteiden kautta. Haluamme kasvun olevan myös taloudellisesti kestävä, niin että helsinkiläisten oma talous ja Helsingin kaupungin ja kaupunkikonsernin talous pysyvät vahvoina. Kasvun edellyttämät palvelumenot on kyettävä rahoittamaan tulevaisuuden verotulojen virralla.

Toisaalta kaupungit ovat aina olleet myös ihmiselämän nurjien puolien näyttämöitä, joissa näkyy elämän hauraus. Kaupungeissa asuu haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä. Kaupunkeihin kasautuu huono-osaisuutta, monenlaista pahoinvointia ja rikollisuutta.

Eriarvoistuminen on globaali megatrendi, joka on toistaiseksi Suomessa pysynyt hyvin hallinnassa. Kaupunkien rooli eriarvoistumiskehityksen ratkaisijoina on kuitenkin korostunut. Ihmistien auttaminen ja köyhyyden ja eriarvoisuuden ongelmien ratkaisu on päättäjien tehtävä. Meidän on varmistettava, ettei kaupunginosien välinen eriarvoistuminen Helsingissä syvene ja työskentelemme aktiivisesti sen puolesta, että erot tasaantuvat. Yhteisen todellisuuden jakaminen kaupungissa on arvo sinänsä.

Helsingin tulee olla kaupunki, jossa voi toteuttaa itseään, luoda mahdollisuuksia ja tarttua niihin. Helsinkiläinen elämäntapa perustuu avoimuuteen ja kaupunkilaisten mahdollisuuden toteuttamiseen itseään ja tuntea itsensä vapaiksi. Tätä elämäntyyliä puolustamme myös tulevaisuudessa ja panostamme siihen, että Helsinki on iloinen, yllätyksellinen ja elämyksellinen kaupunki, joka henkii kansainvälisyyttä. Suuressa arvossa on syytä pitää taidetta ja kulttuuria ja vaalia niiden kukoistusta vaikean ajanjakson jälkeen sekä tunnistaa niiden merkitys vapaalle elämällemme.

Helsinki rakentuu yhteisölliselle kulttuurille, joka luo kaupunkiin ja eri kaupunginosiin eläväisyyttä, yllätyksellisyyttä ja uudenlaista vetoa. Omaehtoinen kaupunkikulttuuri on vahvuutemme.

Nuorekas ja kestävästi kasvava Helsinki on elintärkeä koko ikääntyvälle Suomelle – niin taloudelle kuin tulevaisuuden uskolle. Helsingin kasvu perustuu paitsi omaan syntyvyyteen, myös siihen, että monet haluavat muuttaa Helsinkiin niin muualta Suomesta kuin ulkomailta. Helsingin päättäjien tehtävä on tehdä mahdolliseksi näiden toiveiden toteutuminen. Kaupungin päättäjät eivät luo muuttoliikettä, mutta voivat tehdä sen mahdolliseksi. Kasvun näkyvä ilmentymä on rakentaminen. Se perustuu pitkäjänteiseen kaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun, joka mahdollistaa joka vuosi uusien asuntojen ja toimitilojen valmistumisen. Se mahdollistaa asukasmäärän kasvun, joka on edellytys myös kaupungin taloudellisten voimavarojen paranemiselle ja investoinneille, joilla luodaan toimivuutta, viihtyvyyttä ja kauneutta.

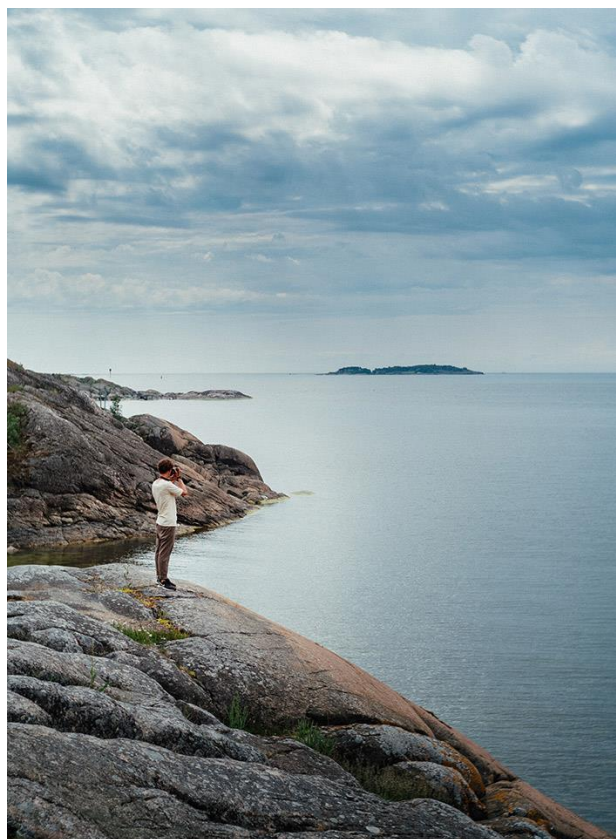
Helsingin kasvu hyödyttää koko Suomea. Mutta ennen kaikkea Helsinki on koti nykyisille ja tuleville helsinkiläisille. Kaupungin päättäjät eivät luo kaupunkilaisten hyvinvointia. Sen luovat kaupunkilaiset itse, omilla toimillaan ja yhteistyössä. Helsingin hienous on yhdessä olemisessa ja tekemisessä ja jokaisen vapaudessa elää juuri omaa elämäänsä. Helsinki on samalla Suomen suurin työnantaja, mikä tuo meille erityisen vastuun huolehtia hyvin henkiloistostamme.

Kaupunki antaa ihmisille mahdollisuuden luoda pitkäjänteisesti elämänsä edellytyksiä ja kiinnityä itselle mieluisiin ympäristöihin ja yhteisöihin. Menestyvä kaupunki myös muuttuu. Päättäjien tehtävä on ohjata muutosta tasapainoisesti, niin, että uusien kaupunkilaisten on mahdollista tulla mukaan ja nykyisille helsinkiläisille tärkeä lähiluonto ja muu viihtyisyys eivät kärsi. Tavoittelemme vartin kaupunkia, jossa lähipalvelut löytyvät viidentoista minuutista kävelyn, pyöräilyn tai julkisen liikenteen matkan päästä.

Maailman muutokset ja kaupunkimme kehitystrendit edellyttävät meiltä tällä vuosikymmenellä kuitenkin erityistä viisautta ja vastuullisuutta.

Kaksi isoa muutosta ovat ilmastonmuutos ja ikääntyminen.

Ilmastokriisin torjuminen on ihmiskunnan yhteinen haaste, jonka puolesta haluamme Helsingin tekevän osuutensa ja mieluiten enemmän kuin oman osuutensa. Helsinki on jo päämäärätietoisesti toteuttanut edellisellä valtuustokaudella asetettua tavoitettaan hiilineutraaliudesta vuonna 2035. On hienoa, että olemme edenneet kohti tavoitetta ja nyt nostamme kunnianhimon tasoa.

Samalla tulee jatkaa sopeutumista ilmastonmuutoksen seurauksiin tavalla, jolla suojaamme helsinkiläisten elämänmuotoa, infrastruktuuria ja omaisuutta.

Ilmastonmuutoksen ohessa on edennyt toinen maapallon ja luonnon rajallisuuden ilmentymä, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja lajien kato. Luonnon monimuotoisuus ja monipuolisuus ovat arvokkaita itsessään ja myös

elintärkeitä ihmisten henkiselle ja fyysiselle terveydelle. Monimuotoisuuden taloudellinenkin merkitys on alettu tiedostaa paremmin.

Kaupungistuminen toimii luonnon kannalta myönteisenä voimana, koska kaupungeissa on helppo elää ilmaston ja ympäristön kannalta kestävä elämää. Siksi kaupungin päätöksissä on ajateltava niiden vaikutusta luontoon, niin lähellä kuin välillisten vaikutusten kautta kauempana. Helsingillä on esimerkiksi suuri vastuu Itämeren tilasta ja sen suojelusta, ja Helsinki voi vaikuttaa omien luonto- ja metsäalueidensa tilaan monimuotoisuutta tukevalla tavalla.

Toinen, Suomessa erityisen väkevä ilmiö on väestömme ikääntyminen ja huoltosuhteen muutos.

Eliniän piteneminen on tervetullutta ja lisää hyvän elämän mahdollisuuksia. Haluamme suomalaisten ja helsinkiläisten voivan ikääntyä arvokkaasti ja hyvistä elinvuosista nauttien.

Kun suomalaisten keskimääräiseen eliniän nousuun liittyy syntyvyyden aleneminen ja val-

takunnallinen nuorten ikäluokkien pieneneminen, se luo julkistalouden haasteen, joka näkyy kestävyysvajana eli kuntien ja valtion talouden ennakoituna heikkenemisenä. Työikäisen väestön osuuden pieneneminen heikentää verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kertymää, samalla kun hoiva- ja eläkemenot kasvavat.

Helsingillä ei ole ollut kestävyysvajetta, koska helsinkiläisten ja erityisesti lasten ja nuorten määrän ennustetaan kasvavan. Ikääntyminen lisää kuitenkin painetta sille, että valtiolta pyrkii ohjaamaan yhä suuremman osan Helsingissä syntyvistä verotuloista tulontasauksen kautta koko muun julkistalouden käyttöön. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus voi vaikuttaa samansuuntaisesti. Vaikutus ei näy vielä alkaneella valtuustokaudella, mutta voimistuu tällä vuosikymmenellä. Siksi Helsingin päättäjien on kyettävä lähivuosina väkevään edunvaltaan valtiiovallan suuntaan. Valtiovallan on huolehdittava lakisääteisten palvelujen rahoituksesta ja huomioitava suurkaupungin erityispiirteet.

Ikääntyminen näkyy myös siinä, että joillekin kaupungin keskeisille palvelualueille on yhä vaikeampaa saada riittävästi henkilöstöä. Työvoimapula uhkaa erityisesti varhaiskasvatuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantoa. Se on Helsingin päättäjien keskeinen haaste alkaneella vuosikymmenellä.

Sekä ikääntyminen että ilmastonmuutos haastavat Helsingin kaupungin taloutta. Velvollisuuksiemme kaupunkilaisia kohtaan on hakea toimintaamme taloudellista tehokkuutta, niin, että saamme kaupunkilaisten verovaroilla enemmän hyötyä kaupunkilaisille. Myös toimintatapamme tarvitsevat kehittämistä ja uudistamista.

Kestävää kasvua kaikkien hyväksi

Helsingin kestävä kasvun tulee hyödyttää jokaista helsinkiläistä. Kaikkialla on oltava hyviä kouluja, päiväkoteja, kirjastoja, lähiliikuntapaikkoja sekä turvallisia ja hyvin suunniteltuja viihtyisiä ympäristöjä. Kaikkien on voitava tuntea itsensä helsinkiläisiksi, niin töissä, kouluissa,

puistoissa kuin taide-elämysten ja festivaalien parissa.

Helsingin elävä ja näkyvä kaksikielisyys – suomi sekä ruotsi – on osa kaupungin luonnetta ja vahvistaa siten kilpailukykyä, omaperäisyyttä sekä luo vahvat siteet muihin Pohjoismaihin ja niiden pääkaupunkeihin. Samalla kaupunkimme muuttuu kielellisesti yhä moninaisemmaksi. Kulttuurin näyttämöt muuttuvat. Helsinkiin on aina muutettu kaikkialta Suomesta ja Suomen ulkopuolelta. Tulevat vuosikymmenet tekevät kaupungistamme kansallisuuksien ja kielten suhteen moninaisemman kuin aikaisemmin. On tärkeää, että Helsinki on silloin hyvä ja viihtyisä kaikille ihmisille, synnyinpaikasta ja kielestä riippumatta.

Varhaiskasvatuksen ja koulun merkitys korostuu, kun Helsingin väestö kasvaa ja uudistuu. Varhaiskasvatus ja koulut ovat kestävästi kasvavan kaupungin kivijalka, sillä edellytykset hyvään elämään luodaan jo varhaisten vuosien aikana. Helsingissä on tarjottava erinomaista varhaiskasvatusta ja opetusta, kaikissa kaupunginosissa. Lasten ja nuorten määrä kasvaa, ja se edellyttää palvelujen laajentamista laadusta tinkimättä.

Myös Helsingissä mietimme sitä, miten luomme elinvoimaa kaikkialle kaupunkiin. Työn ja teknologian digitaalinen murros todennäköisesti vähentää perinteisen toimistotilan kysyntää. Toimistot ja toimitilat eivät häviä, mutta niiden kysyntä voi pienentyä ja joustavan tilankäytön tarve korostua. Samaan suuntaan on vaikuttanut koronaepidemia, joka on toiminut valtavana etätyön kokeiluna. Näistä toimintatavoista osa jäänee pysyviksi. Monipaikkatyö vähentää liikkumisen tarvetta, mikä antaa enemmän väljyyttä elämään sekä ajan ja kaupunkitilan käyttöön. Näin voi olla enemmän tilaa niin autoilulle, pyöräilylle kuin kävelyllekin. Liikkumisen vallankumous etenee kaupungeissa kohti monipuolisuutta ja kaupunkitilan viisasta jakamista liikkumismuotojen kesken. Toisaalta liikkumattomuus on monen maan ja Suomenkin paheneva ongelma, jota voimme lieventää luomalla arkiliikkumiseen kannustavaa ympäristöä.

Toimitilojen tarpeen hitaampi kasvu merkitsee enemmän tilaa asumiselle ja luonto- ja puistoalueille. Meidän on kyettävä olemaan joustavia toimitilojen ja asuintilojen käytön suhteen.

Samalla joudumme miettimään sitä, miten perinteinen ydinkeskustamme ja uudet kaupunkikeskustat pitävät elinvoimansa. Kasvu tukee niitä kaikkia, kunhan viisas kaupunkisuunnittelu sen mahdollistaa. Suuremmassa kaupungissa on aina enemmän kävijöitä myös keskustassa ja keskustoissa.

Toivumme koronaepidemiasta

Koronaepidemia on ollut koettelemus helsinkiläisille. Se on runnellut helsinkiläisiä, Helsinkiä ja Helsingin taloutta erityisen pahasti. Kriisi on vaikuttanut voimakkaasti jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin. Koululaiset ja opiskelijat eivät ole päässeet iloitsemaan yhdessäolosta ja oppimistulokset ovat todennäköisesti kärsineet. Mielenterveysongelmia on raportoitu enemmän ja monet sairaudet ovat jääneet hoitamatta. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunta, opettajat, varhaiskasvattajat ja monet muutkin ammattiryhmät ovat joutuneet venymään todella lujille. Kulttuuriala, ravintolat ja tapahtuma-ala sekä niiden henkilöstö ovat olleet ahdingossa. Näitä ongelmia on määrätietoisesti hoidettava lähivuosina ja hyvinvointivelka on purettava.

Helsingin menneen kauden kaupunkistrategia, Maailman toimivin kaupunki, on erinomainen, eikä kaikkea siinä kerrottua tarvitse keksiä uudelleen. Mutta käsillä olevassa strategiassa käydään läpi sitä, miten meidän päättäjien on viisasta lähivuosina tukea kaupungin kehitystä ja millaisia uusia valintoja edessämme on. Nopeasti muuttuvassa maailmassa ja odotuksiin perustuvassa markkinataloudessa on vaikeaa ja mahdotonta luodata lähimmän neljän vuoden toimintaa ilman että tarkastellaan koko vuosikymmenen ja vuosisadankin tarpeita. Siksi tässäkin johdantoluvussa on tarkasteltu pidemmän ajan muutostrendejä.

Esipuheessa kuvatuista lähtökohdista lähdemme tekemään Helsingistä parempaa ja hie-

nompaa kaupunkia, jossa jokaisen on hyvä rakentaa haluamansa näköistä elämää ja toimivaa arkea. Tarvitsemme jokaisen panosta onnistuaksemme. Uskomme, että neljän vuoden

päästä voimme olla jälleen entistä ylpeämpiä rakkaasta kotikaupungistamme.

2. Helsinki tällä valtuustokaudella ja tällä vuosikymmenellä – valinnat, ohjelmat ja painopisteet

Maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen lapsuuteen ja opinpolkuun. Laadukas varhaiskasvatus, koulutus ja opetus ovat toimivan kaupungin ja hyvän elämän perusta.

Helsingin tavoitteena on, että kaikki koulut ovat hyviä kouluja ja sujuva polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja toiselle asteelle toimii. Myös erikoistumiselle, erilaisuudelle ja painotetulle opetukselle annetaan tilaa.

Laadukas varhaiskasvatus ehkäisee tehokkaasti segregatiota ja tasaa sosioekonomisia eroja lasten välillä. Helsinki nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta edelleen, erityi-

sesti vieraskielisten keskuudessa. Helsinki panostaa suomen kielen oppimiseen varhaiskasvatuksessa, jotta kaikilla lapsilla on kielelliset valmiudet aloittaa koulu sujuvasti. Varhaiskasvatusta vahvistamalla lisäämme myös kaupunkilaisten tuottavuutta ja työllisyyttä.

Laadukas varhaiskasvatus on jokaisen lapsen oikeus. Varhaiskasvatuspaikkoja lisätään tavalla, joka mahdollistaa paikan tarjoamisen läheltä kotia tai perheen kulkumatkan varrelta. Toteutetaan lähipäiväkotiperiaate. Saatavuutta vahvistetaan yksityisen hoidon tuen korotuksella ja palvelupolun digitalisoinnilla.

Helsinki tarvitsee kansainvälisiä osaajia. Huomioimme kansainvälisten lasten ja perheiden tarpeet päiväkotien, koulujen, oppilaitosten toiminnassa ja harrastusten toiminnassa. Mahdollisuutta englanninkieliseen opiskeluun lisätään kaikilla oppiasteilla. Varmistamme paikkojen saatavuuden kesken vuoden.

Selvitetään vieraskielisten kielenoppimisen ja opintojen tarjonnan haasteet sekä vahvistetaan reittiä koulutukseen ja työelämään. Vapaan sivistystyön roolia maahanmuuttajien kotoutumisen tukeutumisessa vahvistetaan.

Helsingin vetovoiman parantamiseksi perustetaan Pohjoismainen koulu (Nordiska skolan), kasvatus- ja koulutuslautakunnan esityksen mukaisesti.

Helsinki toimeenpanee oppivelvollisuuden laajentamisen ja toimii toisen asteen koulutuksen eheän peruskoulutuspolun ja oppivelvollisuuden aktiivisena kehittäjänä. Tuetaan vieraskielisten lasten ja nuorten opintopolkua. Helsinki tekee yhteistyötä valtion kanssa sen takamiseksi, että helsinkiläisille nuorille riittää monipuolisesti eri alojen opiskelupaikkoja omassa

kotikaupungissa. Lisätään lukiopaikkoja, parannetaan lukiokoulutuksen saatavuutta alueellisesti ja varmistetaan, että lukioon pääsyn keskiarvorajat eivät nouse liian korkeiksi. Vahvistamme mahdollisuuksia oppisopimuskoulutukseen. Lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa kehitetään opiskelijoiden yksilöllistä tukea. Varmistetaan riittävä lähiopetus ja ohjaus ammatillisissa opinnoissa.

Henkilöstöpulan kestävä ratkaiseminen on avainasemassa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumisen näkökulmasta. Helsinki laatii toimenpiteet henkilöstön saatavuuden parantamiseksi ja alkaa toteuttaa niitä valtuustokauden aikana. Varmistetaan, että pätevän henkilöstön osuus nousee varhaiskasvatuksessa ja parannetaan työoloja ja sijaisjärjestelyjä.

Koulujen perusrahoitus turvataan ja toimialalla käyttönotettujen rahoituskriteerien vaikuttavuutta seurataan. Varmistamme, että jokainen oppilas saa tarvitsemansa tuen koulunkäyntiin ja kohdennamme tukea erityisesti sinne missä sitä tarvitaan myönteistä erityiskohtelua vahvistamalla ja kehittämällä. Vahvistamme lähikoulujen vetovoimaa. Koko kaupungin käyttämistä oppimisympäristönä jatketaan.

Selvitetään mallia pienten koululaisten vuoro-
hoitoon.

Onnistumisen edellytyksenä ovat myös toimivat ja terveelliset tilat sekä palvelutarvetta paremmin ennakoivat ajantasaiseen kaupungin väestö- ja tilatietoon pohjautuvan tila- ja palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen. Sopimuskoulujen merkitys osana kaupungin kouluverkkoa tunnistetaan ja turvataan. Varmistetaan sopimuskoulujen peruskorjaus- ja laajentumishankkeiden sujuva eteneminen.

Hakeutuminen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen digitalisoidaan. Analytiikkaa kehitetään ja käytetään kuntalaisten palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Opetuksessa ja oppimisen ympäristöissä hyödynnetään ja kehitetään teknologisia ratkaisuja.

Laaditaan strategiset tavoitteet Helsingin koulutuksen kehittämiseksi vuoteen 2030.

Jatketaan harrastamisen Suomen mallin toteuttamista, jotta jokaisella lapsella olisi mahdollisuus harrastukseen.

Korkeakouluopiskelijat ovat tärkeä osa Helsingin tulevaisuutta. Helsingin tulee olla erinomainen kaupunki opiskella ja vaikuttava paikka oppia sekä kehittää itseään ja taitojaan. Raken-
namme yhteistyössä korkeakoulujen, opiskelijoiden ja yritysten kanssa Helsingistä yhä parempaa opiskelukaupunkia ja innovaatiokeskittymää sekä satsaamme tieteen tekemisen edellytyksiin.

Erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta osoitetaan resurssit koronan aiheuttaman lasten ja nuorten oppimis- ja hyvinvointivajeen korjaamiseksi.

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

Ilmastonäkökulma otetaan läpäisevästi osaksi kaikkea päätöksentekoa hallinnonalasta riippumatta. Ilmastonäkökulma huomioidaan erityisesti kaupunkirakentamisessa, liikkumisessa ja energiaratkaisuissa. Tavoitteena on hiilineutraali Helsinki, joka saavuttaa tavoitteensa, toimii esimerkkinä ja tekee enemmän kuin osuutensa ilmastomuutoksen torjunnassa. Keskitymme hiilineutraalisuuden tavoittelussa vaikuttavimpiin toimenpiteisiin ja haemme aktiivisesti kokonaisuuden kannalta järkeviä ratkaisuja ilmastotoimiellemme kirittämiseen sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Kaupunkilaisten omia mahdollisuuksia tehdä ympäristöystävällisiä valintoja arjessaan helpotetaan.

Aikaistamme Helsingin hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2030 ja uudistamme Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelman, jonka osana laaditaan riittävät ja uskottavat toimenpiteet mm. liikenteen ja rakentamisen päästöjen vähentämiseksi. Edellytetään, että Helen toteuttaa kehitysohjelman päivityksen valtuustokauden aikana huomioiden lämmityksen tiekarttatyön. Kehitysohjelmassa tulee valmistautua Salmisaaren hiilivoimalan sulkemiseen ennen vuotta 2029. Helsinki ei tee enää uusia investointipää-

töksiä bioenergiailaitoksista. Asetetaan hiilineläytavoite vuodelle 2040. Tavoitteen saavuttamiseksi tehdään skenaariovalmistelua, joka kartoittaa polut tavoitteeseen. Tämän jälkeen tavoitteena on hiilinegatiivisuus. Toteutetaan kunnianhimoisesti kiertotaloustiekarttaa, joka kannustaa korjaamaan, vähentää elinkaari-päästöjä ja työllistää.

Etenevä ilmastonmuutos edellyttää myös sopeutumista sen vaikutuksiin. Helsinkiläisten elämänmuodon, terveyden ja omaisuuden suojaaminen turvataan. Tavoitteena on Helsinki, joka on varautunut sään ääri-ilmiöihin ja niiden välillisiin vaikutuksiin. Ilmastonmuutokseen vaikutuksiin sopeutuminen vaatii varautumista niin lisääntyneisiin helle- ja kuivuusjaksoihin kuin voimakkaisiin sateisiin ja tulevana vuosikymmeninä jopa vedenpinnan nousuun. Tämän edellyttämiin toimiin tartutaan ja varautumisen on näyttävä kaupunkisuunnittelussa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa.

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi puiden ja vehreyden määrää kaupungissa lisätään. Lisätään paahteisia olosuhteita kestäviä niittyjä ja hulevesiä hallitsevia viherrakenteita, kuten puistoja ja viherkattoja. Toimiva viherrakenne mahdollistaa hulevesien hallinnan, tulvariskien minimoimisen ja vähentää lämpösaarekiloimioita. Huolehditaan sairaaloissa, laitoksissa ja senioriasumisessa tarpeellisista ja tarvittavista toimenpiteistä.

Helsinki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan. Vahvistamme metsäistä verkostoa ja niittyverkostoa. Huolehdimme siitä, että kaikilla helsinkiläisillä on vastaisuudessa-kin lyhyt matka lähiluontoon. Toteutamme Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa kunnianhimoisesti. Luonnon-suojeluohjelman (2015-2024) mukaisesti Helsingin arvokkaimmat alueet suojellaan ja uusi luonnonsuojeluohjelma vuosille 2025-2034 valmistellaan. Strategiakaudella uusia luonnonsuojelualueita perustetaan vähintään viisi vuodessa.

Kaupungin kasvu vaatii tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteen sovittamista. Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Virkistys- ja luontoalueiden metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen on keskeisin tavoite. Varmistetaan, että arvokkaan Keskuspuiston alueelle ei tule uutta rakentamista. Osoitetaan Vartiosaari virkistyskäyttöön. Uudelleenarvioidaan Stansvikinkallion asemakaava metsäluonnon arvojen näkökulmasta samassa yhteydessä Kruunu-vuoren rannan asemakaavan kumottujen osien kanssa. Rakennus- ja liikennehankkeissa selvitetään aina vaihtoehto säästää mahdollisimman paljon puustoa ja kasvillisuutta. Merellisen Helsingin kehittämistä jatketaan kunnianhimoisesti merellisiä yhteyksiä, rantareittejä, laitureita ja tukikohtia parantaen sekä merellistä yrittäjyyttä edistäen. Helsinki vaalii Itämeren ja sen rantoja ja vähentää päästöjä Itämereen. Jatkamme kansallisen kaupunkipuiston valmistelua.

Taide ja kulttuuri ovat hyvä elämän mahdollistaja

Helsinki tukee erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta kulttuuri- ja tapahtuma-alaa koronakriisistä selviämiseksi. Samalla vahvistetaan rakenteita, jotta kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimintamahdollisuudet ovat aiempaa paremmat ja kestävätkä suhteessa mahdollisiin tuleviin kriiseihin, alan toimijoita kuullen.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisovastuksilla luodaan edellytykset monimuotoiselle vapaa-ajan toiminnalle ja kulttuurille. Jatkamme avustusten kehittämistä, jotta nykyisten toimijoiden lisäksi esimerkiksi Tanssin talon toimijat ja uudet liikunta- ja taiteenlajit sekä taiteen vapaan kentän toimijat voivat nousta kaupungin tuen piiriin. Yhtenä keinona voidaan hyödyntää taiteen prosenttiperaatteella toteutettuja julkisia hankkeita.

Tapahtumilla on merkittävä rooli Helsingin viihtyisyyden, elinvoiman ja vetovoimaisuuden rakentamisessa. Helsinki on tapahtumallisuuden vastuullinen kehittäjä, luotettava ja innostava kumppani, toimiva tapahtumien alusta sekä suosittu kongressikohde. Ihmisten ja yritysten

on mutkatonta asioida Helsingin kanssa niin pienempien kuin suurempienkin tapahtumien järjestämisessä. Helsingin pitää pystyä palvelemaan tapahtumajärjestäjiä, kuten yrityksiäkin, yhden luukun periaatteella. Tilojen ja alueiden käyttöä tapahtumiin ja kulttuuritoimintaan helpotetaan ja sääntelyä kevennetään. Helsinki parantaa kilpailuasemaansa kulttuurin ja urheilun, kansainvälisten kongressien, messujen ja muiden suur tapahtumien isäntäkaupunkina yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Tavoitteenamme on Helsinki, jonka kulttuurielämä laajenee ja muuttuu yhä kiinnostavammaksi ja monipuolisemmaksi. Helsinki on myös suomalaisen kulttuurin kansallinen lippulaiva kulttuuritarjonnassaan. Vahvistamme asemaamme kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävien taidelaitosten kotipaikkana. Yhteiskuvuuden, hyvinvoinnin ja luottamuksen palauttamiseen tarvitaan tapahtumia, vahvaa kansalaisyhteiskuntaa ja taidetta. Tapahtumallisuus edistää myös kaupunkikeskusten ja niissä toimivien yritysten elinvoimaa. Helsinki Biennaali toteutetaan vuosina 2023 ja 2025. Esimerkiksi Eteläsatamasta, Makasiinirannasta, Itäkeskuksesta ja Suvilahdesta kehitetään elämyksellisiä keskuksia, joissa kulttuuri ja vapaa-aika ovat vahvasti läsnä. Jatketaan Helsingin yöelämän ja yötalouden kehittämistä.

Ainutlaatuinen kaupunkikulttuurimme on keskeinen hyvän elämän mahdollistaja. Se rakentaa Helsingin omaleimaisuutta, tekee kaupungista houkuttelevamman matkailijoille, edistää kaupunkilaisten osallisuutta, kasvattaa kulttuurista ymmärrystä, vähentää segregatiota ja edistää kaupunkilaisten sitoutumista Helsinkiin. Kulttuurin, liikunnan ja muiden vapaa-ajanpalveluiden tarjonnan on mukauduttava kaupungin kasvun mukana. Palveluita on tarjottava monipuolisesti eri puolilla kaupunkia. Kaupunkiympäristön viihtyisyyttä lisätään julkisella tilataiteella. Vahvistetaan etsivää ja jalkautuvaa nuorisotyötä. Turvataan nuorisotalojen toiminta ympäri kaupunkia.

Teemme Helsingistä lukemisen ja lukutaidon pääkaupungin. Vahvistamme kirjastojen vetovoimaisuutta ja asemaa yhteisön kohtaamis-

paikkana. Turvaamme lähikirjastojen alueellisen verkon. Tilojen monipuolinen käyttö mahdollistetaan ja uudet teknologiat ja mediat otetaan ennakkoluulottomasti käyttöön.

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa edellytykset liikkuvaan elämään kohenevat niin, että kaupunkilaisten terveys paranee. Jokaisesta helsinkiläistä ikään katsomatta kannustetaan liikkumaan matalalla kynnyksellä. Liikuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Lisäämme liikunta- ja opiskelupaikkojen painottaen tilojen avointa ja tehokasta käyttöä. Kiinnitämme huomiota myös matalan kynnyksen liikkumisen mahdollistaviin elementteihin kaupunkitilassa, kuten kuntoportaisiin, ulkokuntosaleihin sekä penkkeihin ja laitureihin.

Erityisesti koronan jälkeen on tärkeä panostaa siihen, että nuoret saadaan takaisin harrastusten pariin.

Tuetaan vapaata kansalais- ja järjestötoimintaa mahdollistamalla niille maksuttomien tai edullisten tilojen käyttö ympäri kaupunkia.

Mahdollistamme laadukkaan huippu-urheilijoiden koulutuksen ja valmennuksen ja turvaamme helsinkiläisten urheiluseurojen ja muiden järjestöjen edellytykset harrastustoiminnan järjestämiselle.

Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki

Helsinki on kaikille asukkailleen ja vierailijoille hyvä kaupunki, jossa turvallisuus ja kaikkien ihmisten yhtäläiset oikeudet toteutuvat. Helsinki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan. Tavoitteena on olla kaupunki, jossa kaikki elämäntavat ja mielipiteet voivat olla sopuissa.

Helsinki puolustaa jokaisen vapautta omanköiseen elämään aina siihen asti, kun toiminta ei rajoita muiden oikeuksia samaan. Helsinki edistää julkisen tilan turvallisuutta kaikille. Helsingillä on selkeät ja tutkimukseen perustuvat tavat puuttua häirintään ja syrjintään.

Helsingissä on kiusaamiselle nollatoleranssi. Vahvistamme ja laajennamme tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Palveluissa ja osallisuustyössä lisätään eri väestöryhmien tasavertaisuutta kohtaamista ja kuntalaisten kykyä nähdä kaupunki muiden silmin. Helsinki vahvistaa kykyään tunnistaa, ennaltaehkäistä ja sovitella väestöryhmien välisiä ristiriitoja. Rohkaisemme helsinkiläisiä osallistumaan enenevästi vapaaehtoistoimintaan.

Kaupunkiympäristön ja kaupungin palvelujen suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus. Mahdollistamme aktiivisella osallistamisella vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen. Panostetaan myös muistiystävälliseen kaupunkiin.

Helsinki panostaa kaikessa palvelutyössään erilaisten ihmisten kohtaamiseen. Helsinki kouluttaa sote- ja opetushenkilöstöä ja muita lapsiperheiden kanssa työskenteleviä kohtaamaan erilaisia perheitä entistä sensitiivisemmin esimerkiksi kouluttamalla henkilökuntaa tunnistamaan ja purkamaan rasismia, tunnistamaan väkivallan eri muodot ja silpomisen uhan alla olevat nuoret sekä lisäämällä vähemmistöihin kuuluvien nuorten kanssa tehtävää työtä

Helsinki panostaa myös maahanmuuttajanaisten kielenopetukseen ja ottaa erityiseksi tavoitteekseen heidän työllisyytensä kasvattamisen.

Haluamme olla kaupunki, jolla on aktiivinen rooli maailmanlaajuisten merkityksellisten ja viheliäisten haasteiden ratkaisijana ja joka haluaa omaksua muiden kaupunkien parhaat toimintatavat. Helsinki jatkaa raportointia YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisesta. Helsinki on tulevaisuudessa houkuttelevin kaupunki ihmisille ja yrityksille, jotka tekevät työtä koko maailman parhaaksi. Samalla me teemme omasta elämästämme entistä sujuvampaa, mukavampaa ja hauskeempaa. Helsinki on kaupunki, jossa tehdään hyvää.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Helsingin tavoitteena on olla kaupunki, jossa asuinalueet eivät eriydy ja kaikkialla on mahdollista elää turvallista viihtyisää elämää positiivisesti omaleimaisissa kaupunginosissa. Eriytymisen uhkaan tullaan määrätietoisesti puuttamaan kaupunkilaisia kuunnellen ja tutkimusyhteisöä hyödyntäen. Helsinki harjoittaa myönteistä erityiskohtelua ja torjuu eriytymistä kattavasti toimialat ylittäen – asuntopoliitikalla ja kaavoituksella, sosiaalityöllä, koulutuksella, varhaiskasvatuksella ja vapaa-ajan toiminnalla. Erityisesti tähän työhön panostetaan nimetyillä kaupunkiuudistusalueilla: Malminkartano-Kannelmäessä, Malmilla ja Mellunkylässä ja lisäksi Vuosaarella. Uudistuksia suunnitellaan ja vietään eteenpäin yhteistyössä asukkaiden kanssa alueen luonne ja ominaispiirteet huomioiden.

Myönteisellä erityiskohtelulla suunnataan palveluja ja investointeja alueille, jotka tarvitsevat enemmän. Julkisen tilan ja julkisten rakennusten investointeja käytetään keinona lisätä hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Huolehditaan asumisen hallintamuotojen ja asumisvaihtoehtojen monipuolisuudesta eri alueilla. Taide, tapahtumat, liikuntapaikat, kirjastot, lähiluonto ja vahvistavat kaikkien alueiden omaleimaisuutta ja vetovoimaa asukkaille ja yrityksille.

Hyvä kaupunki on turvallinen. Keskeinen osa turvallista ja toimivaa kaupunkia on vahva pelastustoimi, jonka toiminnan edellytykset turvaamme yhdessä valtion kanssa. Ymmärrämme pelastustoimen ja ensihoidon synergian suuren kaupungin turvallisuuden edistämiseksi. Huolehdimme laajasta kaupunkitasoisesta varautumisesta ja luomme pohjan monimuotoiseen toimintakykyyn eri tilanteissa.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Kestävä kasvu perustuu pitkäjänteiseen kaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun. Tasapainoinen kaupunkikehittäminen tekee mahdolliseksi asukasmäärän ja kaupunkiviihtyvyyden kasvun, joka on edellytys myös taloudelliselle

toimeliaisuudelle ja sitä kautta yhteisille investoinneille, joilla luodaan viihtyvyyttä ja kauneutta.

Kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet. Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina, ja tuloksena on kasvun ja tiivistymisen mahdollistava kiinnostava ja elinvoimainen eri tyyppisten kaupunginosien verkosto. Täydennysrakentamista toteutetaan erityisesti raideliikenteen varrella ja asemien ympäristöissä. Kaupunkiympäristön laatua parannetaan. Ydinkeskustan lisäksi panostetaan myös muihin aluekeskuksiin, kuten Itäkeskukseen

Alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunkiuudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Asuntorakentamisprosessin sujuvoittamisen toimenpiteet toteutetaan. Toteutetaan voimassa olevan AM-ohjelman linjauksia. Yleiskaavan toteuttamisohjelma päivitetään.

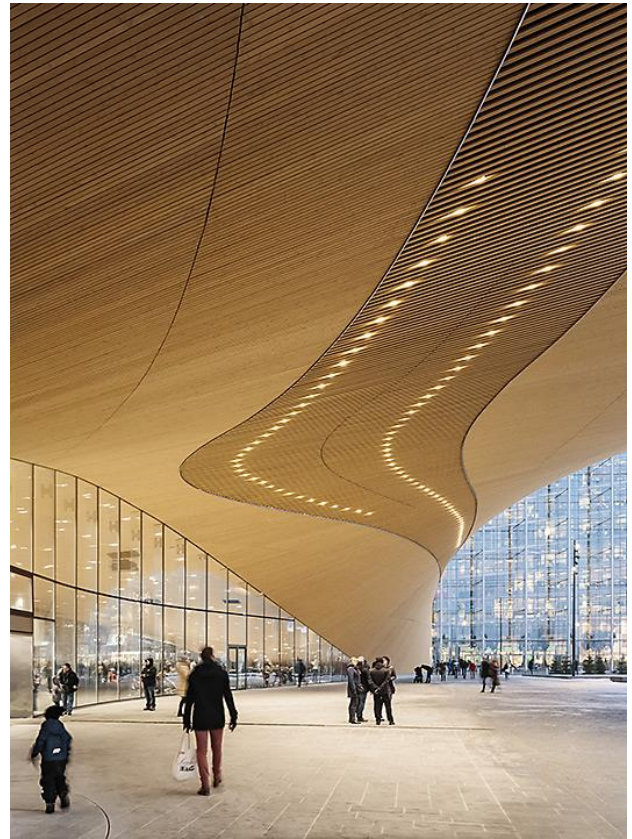
Kunnianhimoisen kaupunkirakentamisen, uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamisen tulee olla tasapainossa lähiluonnon kanssa. Tavoitteena on asuntotuotannon kasvun nopeutuminen AM-ohjelman mukaisesti, asumiskustannusten nousun hillintä, tasapainoisten kaupunginosien luominen ja asumistiheyden nousu.

Rakentamisinvestointien yhtenä tavoitteena on vähentää alueiden eriytymistä ja lisätä helsinkiläisten kaikkialla kokemaa viihtyisyyttä. Tämä tarkoittaa investointeja puistoihin, leikkipuistoihin ja liikuntapaikkoihin. Kaupungin palveluiden kuten koulujen, sosiaali- ja terveyspalveluiden, kirjastojen ja liikuntamahdollisuuksien pitää pysyä mukana alueiden väestöpohjan ja asuntorakentamisen rytmissä ja mittakaavassa taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Helsinki suunnittelee ja rakentaa vetovoimaista, viihtyisää ja kaunista kaupunkitilaa niin uusille kuin vanhoille alueille. Hyvä kaupunkitila kutsuu eri ikäisiä ja eri taustaisia ihmisiä kohtaamaan kaupungissa läpi vuoden, hyvä kaupunkitila tekee mahdolliseksi viipymisen ja oielun, luo paikan kaupallisille palveluille ja toimii julkisen toiminnan näyttämönä. Strategiakaudella kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että viihtyisän kaupunkitilan perusedellytyksistä, kuten puistojen ja katujen siisteydestä pidetään huolta kaikkialla Helsingissä.

Kaupungilla on vahva rooli Helsingin maankäytön suunnittelussa ja ohjaamisessa. Kaupunki edistää kaavoituksen keinoin sosiaalisesti, taloudellisesti kuten myös ekologisesti kestävää kehitystä. Kumppanuuskaavahankkeissa maankäyttöä suunnitellaan yhteistyössä kaupungin ja maanomistajan kanssa. Kaupunki asettaa kumppanuushankkeille aina selvät reunaehdot. Lupaprosessien ja rakennusvalvonnan toimintaa sujuvoitetaan.

Tavoitteena on toimiva ja kaunis kaupunki, jonka rohkeat investoinnit tukevat tulevaisuuden väestö- ja talouskasvua ja sitä kautta myös kaupunkitalouden tulopohjaa.

Muotoilu on entistä systemaattisemmin osa palvelujen käyttäjälähtöistä uudistamista ja kaupunkiorganisaation tuottavuuden lisäämistä. Muotoilua hyödynnetään kaupunkiyhteisissä hankkeissa ja ennakointityössä. Helsinki vahvistaa edelleen profiiliaan designkaupunkina ja on aktiivinen kumppani niin kaupungeille kuin alan yrityksille ja korkeakouluille. Helsinki tunnistaa muotoilun ja arkkitehtuurin merkityksen hyvinvoinnille, paremman kaupunkilaiskokemuksen tuottamiselle ja kaupungin brändille. Julkisen kaupunkitilan vetovoimaa lisätään oivaltavan suunnittelun ja kokeilujen keinoin. Viedään päätökseen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma.

Design on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä ja keskeinen työkalu kehittää kaupunkia. Työtä tuetaan edistämällä uutta arkkitehtuuri- ja designmuseota. Taiteen saatavuutta ja kulttuurialan ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia parannetaan erityisesti myös kantakaupungin ulkopuolella. Laaditaan kiinteistöstrategian puitteissa toimintamalli historiallisten arvorakennusten kunnostamiseksi.

Helsingin keskusta on Suomen suurin työpaikkojen, palveluiden, viihtymisen ja kulttuurin keskittymä, jolla on ainutlaatuinen rooli koko maan taloudessa. Keskusta on voimavara, johon Helsingin tulee investoida määrätietoisesti. Teemme keskustasta houkuttelevamman, saavutettavamman ja toimivamman. Teemme tätä yhdessä asukkaiden ja keskusta-alueen elinkeinoelämän ja yritysten kanssa.

Käynnistämme keskustan elinvoimaprojektin, jossa panostetaan käveltävään ja viihtyisään kaupunkitilaan. Suunnitellaan kävelykeskustan kehitystä nojautuen viime kauden valmisteluun ja tuodaan ehdotus päätöksentekoon. Edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua, tapahtumien edellytyksiä ja kulttuurin ja taiteen näkymistä ja kuulumista keskustassa. Projektissa lisätään keskustan puistojen viihtyisyyttä, strategiakaudella käynnistetään Kaisaniemen puiston kunnostaminen. Hyödynnetään keskustan elinvoimaselvitystä pohjatietona projektiin ja huomioidaan houkuttelevuus eri vuodenaikoina.

Keskustan elinvoimaprojektiin kuuluu olennaisesti liikennejärjestelyiden kehittäminen keskustan elinvoiman kasvua tukevaksi. Selvitämme aina kaupungin keskustan saavutettavuuteen vaikuttavien liikennehankkeiden kokonaisvaikutuksen. Toteutetaan ratkaisuja, joilla voidaan saada maanalaisia pysäköintilaitoksia nykyistä tehokkaammin käyttöön. Samalla huolehditaan huolto- ja jakeluliikenteen sujuvuudesta ydinkeskustassa. Jatkamme katu- ja kivitöiden haittojen minimoimiseen tähtäävää hanketta.

Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Kasvavan Helsingin liikenne suunnitellaan aina yhdessä maankäytön kanssa. Maankäyttöä kehitetään Helsingissä siten, että liikenne on järjestettävissä kestäväällä tavalla niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisesti. Tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnittelemalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa. Joukkoliikenteen,

kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan.

Helsinki on kaupunki, joka käyttää kaupunkitilaa kaupunkilaisten kannalta tehokkaasti ja järkevästi, tehden tilaa ihmisten erilaisille tarpeille. Tulevaisuuden ihmisten tarpeista lähtevää älyliikennettä voidaan mahdollistaa jatkamalla investointeja liikennetiedon ja -hallinnan digitalisointiin sekä kaupalliset liikennepalvelut mahdollistavaan älykkääseen liikenneinfrastruktuuriin.

Raideliikenteen verkostokaupungin toteuttamista jatketaan edistämällä pikaraitiotiehankkeiden suunnittelua ja toteutusta.

Laaditaan toimenpidekokonaisuus sähköautoiluinfran vahvistamiseksi tavoitteena vähentää polttomootoriautojen määrää kaupunkialueella. Riittävät sähköautojen latausmahdollisuudet edistävät keskustan ja keskustojen toimivuutta ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. Jatketaan fossiilisista polttoaineista luopumista joukkoliikenteessä. Pidetään helsinkiläisten joukkoliikennelippujen hinnat kohtuullisina. Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Toteutamme pyöräliikenteen kehittämisohjelmaa

määrätietoisesti. Vauhditamme baanaverkon ja kantakaupungin tavoiteverkon rakentamista.

Jatketaan askeleittain siirtymistä kohti markkinaehtoista pysäköintipolitiikkaa. Varmistetaan pysäköintimahdollisuuksien riittävyys asukas-pysäköinnissä sekä liityntäpysäköinnissä.

Jatkamme satamatoimintojen sijoittamisesta tehtyjen päätösten toteuttamista.

Helsingin väestön hyvinvointi ja terveys paranevat

Helsingissä jokaisen iästä ja terveydentilasta riippumatta tulee voida elää hyvää elämää.

Helsingin tavoitteena on perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon sujuva hoitoon pääsy. Tässä käytetään hyväksi digitalisointia, työnjaon kehittämistä, moniammatillista yhteistyötä, tarvittaessa palveluseteliä ja yksityisen palvelutuotannon hyödyntämistä. Varmistetaan henkilöstön riittävyys sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Toteutetaan toimivat, ajanmukaiset ja esteettömät perhekeskukset, seniorikeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset. Suunnitellaan niitä yhdessä palveluiden käyttäjien ja henkilökunnan kanssa. Huomioidaan palveluverkkoa kehittäessä helsinkiläisten ja kaupungin alueiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet. Samalla varmistetaan palveluiden saatavuus riittävän lähellä. Lisätään jalkautuvaa kotiinviätävää palvelua, parannetaan ennakoivaa otetta, hoidon jatkuvuutta sekä hoitosuhteiden pysyvyyttä paljon palveluita tarvitsevilla. Helsinki kehittää ruotsinkielisiä palveluita tavoitteena laadukkaat ja saumattomat palvelut myös ruotsiksi.

Helsinki ottaa palveluja suunnitellessaan ja toteuttaessaan paremmin huomioon eri ikäiset palvelujen käyttäjät. Ikäihmisten hyvinvoinnista pidetään huolta ja ikääntynyt väestö nähdään voimavarana. Arvokas vanhuus on helsinkiläisten oikeus. Varmistetaan pitkäaikaisasumisen tarpeen arviointiprosessin toimivuus ja paikkojen riittävä määrä. Kotihoidon laatua ja monipuolisuutta kehitetään. Omaishoidon merkitys

ja arvo kasvavat väestön ikääntyessä. Kaupunki huolehtii omaishoitajien jaksamisesta ja tuesta.

Helsinki vahvistaa digitaalisten sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjontaa ja antaa digitaalisten sote-palveluiden palvelulupauksen. Palveluiden käyttämisestä tulee tehdä asiakaslähtöisempää ja mahdollisimman sujuvaa erilaisten helsinkiläisten näkökulmasta. Digitalisaation tulee tukea tätä kehitystä.

Helsinki ottaa terapiatakuun käyttöön vuonna 2022: lisäämme varhaisen vaiheen mielenterveyspalvelujen ja lyhytpsykoterapian saatavuutta ja saavutettavuutta, laajennamme matkailun kynnyksen mielenterveyspalveluita ja jatkamme lasten ja nuorten mielenterveyspalveluketjun parantamista yhteistyössä HUS:n kanssa. Myös vahvempaa psykiatriasta ja monialaista hoitoa tarvitsevien hoitomahdollisuuksista huolehditaan.

Valmistellaan myös toimenpidekokonaisuus, joka puuttuu kasvavaan päihteiden käyttöön ihmisellisesti ja laaja-alaisesti sekä vähentää päihteiden aiheuttamia haittoja ja huumekuolemia.

Vahvistetaan päihdepalveluja niin, että huumeriippuvuudesta kärsiville on tarjolla riittävästi, helposti ja nopeasti saavutettavia palveluita. Erityisesti nuorten on saatava apua välittömästi.

Helsinki on sitoutunut vähentämään asunnottomuutta. Kaupungin tavoitteena on asunnottomuuden poistaminen vuoteen 2025 mennessä. Tehdään tarvittavat panostukset asunnottomuuden torjuntaan, tuetun asumisen ja muiden olemassa olevien palveluiden lisäksi kaupungin omaa vuokra-asuntokantaa hyödyntäen. Vähennetään huono-osaisuutta ja kehitetään etsivää sosiaalityötä kuten etsivää lähityötä ja aikuissosiaalityötä.

Tuetaan perheitä monialaisesti. Panostetaan varhaiseen ja laaja-alaiseen tukeen. Tehdään Helsingistä paras kaupunki perustaa perhe: kehitämme raskauteen ja synnytykseen liittyviä palveluita perheitä kuunnellen sekä tarjoamme

vauvaperheille varhaista matalan kynnyksen tukea esimerkiksi kotipalveluina. Tuetaan yhden vanhemman perheiden jaksamista. Tavoitteena on ehkäistä ongelmien kasautumista ja lastensuojelun tarvetta. Pyrkimyksenä on, että lastensuojelun asiakasmäärän kasvu saadaan pysähtymään ja kääntymään laskuun. Jatketaan eriarvoisuuden vähentämiseen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävän Mukana-ohjelman vaikuttavia toimenpiteitä.

Varmistetaan peruspalveluiden toimivuus vahvistamalla monituottajamallin käyttöä. Hyödynnetään erityisesti koronan aiheuttamien hoitojen purussa tarvittaessa myös yksityistä palvelutuotantoa ja palveluseteleitä.

Osoitetaan erillisestä koronapalautumisen kokonaisuudesta resurssit hoito- ja palveluvelan korjaamiseksi.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

Taloudellinen kestävyys edellyttää kaupunkipäättäjiltä kaukokatseisuutta ja johdonmukaisuutta. Kaupungin elintärkeiden palvelujen rahoitus on järjestettävä vastuullisesti.

Pyrimme edistämään helsinkiläisten kotitalouksien vahvaa omaa taloutta sekä Helsingin kaupungin vahvaa taloutta. Reunaehtoja kaupungin taloudelle asettavat monet muutokset kuten sote-uudistus, ikääntyneiden ja nuorten määrän kasvu, välttämättömät ilmastotoimet sekä yhä moninaisemman kaupungin palvelutarpeet.

Käyttötalousmenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkiorganisaationa itsellemme asettamaan tuottavuustavoitteeseen, joka on vuonna 2022 0,3 prosenttiyksikköä ja sen jälkeen 0,5 prosenttiyksikköä. Kustannustason muutosta kuvaa peruspalvelujen hintaindeksi. Väestönkasvun osalta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluiden väestönkasvua kuvaavana parametrina käytetään ikäryhmäkohtaista kasvua ja muutoin väestön kokonaisuutosta.

Sitoudumme valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen. Vuositaiset talousarviot eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotasoa. Takaamme laadukkaat palvelut myös jatkossa. Vastuuperiaatteeseen nojautumalla vältämme sen, että kulloinenkin suhdannetilanne johtaa menotalouden epätaroituksenmukaisiin kasvu- tai säästöliikkeisiin.

Käynnistetään sellaisten konkreettisten uudistusten suunnittelu ja toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan. Tätä varten käydään läpi kaupungin ja kaupunkikonsernin liikelaitokset ja muut yksiköt ja yhteisöt, niiden toiminnan tehokkuus ja tilankäyttö. Toimilla tavoitellaan vähintään 50 miljoonan euron vuosittaista hyötyä vuoteen 2025 mennessä.

Tuottavuuskokonaisuuksista syntyvää saavutettua ja tehtyihin päätöksiin perustuen luotettavasti arvioitua liikkumavaraa kohdennetaan vuosittain talousarviopäätöksen yhteydessä tuottavuustavoitteen kattamiseen ja palveluiden parantamiseen.

Haemme kaupungin menoihin liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan tuotos-panossuhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa.

Tämä edellyttää hyvää johtamista samoin kuin kaupunkiorganisaation kehittymistä. Hallinnollisten rakenteiden tulee edistää, ei rajoittaa kaupungin tavoitteiden saavuttamista. Laskemme ja julkistamme jatkossakin kattavasti kaupungin oman palvelutuotannon kustannukset kaupunkikonsernin kaikissa osissa.

Helsinki on viime vuosina lisännyt investointiaan rohkeasti. Vastedeskin rohkea kasvu ja investoinnit luovat edellytykset vahvalle kaupunkitaloudelle. Parannamme kykyämme investointien kaupunkitaloudelliseen arviointiin ja ohjaamme investointeja kokonaisuutena. Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan rahoituksellisesti kestäväälle tasolle toiminnan ja investointien rahavirran sekä lainakannan kasvun näkökulmasta. Toiminnan ja investointien rahavirta voi olla alijäämäinen valtuustokauden aikana yhteensä enintään julkisen talouden suunnitelmassa ja kuntatalousohjelmassa paikallishallinnolle asetetun alijäämätavoitteen verran.

Kehitetään tilavuokrien määräytymisperiaatetta siten, että peruskorjauksista aiheutuvat korotukset vastaavat tarkemmin peruskorjausten tosiasiallista elinkaarikustannusta, jotta vältämme vuokrien liian voimakkaasta noususta johtuvan palveluiden heikkenemisen.

Sote-uudistus siirtää verotuloistamme lähes kaksi kolmasosaa vuosittain tästä eteenpäin. Helsingin kaupungin talouden liikkumavara kapeenee, koska tulevaisuuden veropohja on uudistuksen vuoksi aiempaa pienemmältä osin kaupunkimme omassa käytössä.

Helsingin tulee olla kaupunki, joka vaurastuu ja luo edellytyksiä asukkaalleen parantaa omaa taloudellista asemaansa. Nojautumme kaupungin talouden suunnittelussa aikaisempaa laajempaan tutkimukselliseen ja yliopistolliseen talousasiantuntemukseen. Työn kannustinten ja kaupunkilaisten henkilökohtaisen talouden

ylläpitämiseksi pidättäydytään kunnallisveron korotuksista.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi rahoitetaan yleiskatteellisella valtion rahoituksella ja eriytetään talousarviossa lainsäädännön mukaisesti omaksi kokonaisuudekseen. Helsinki pyrkii turvaamaan helsinkiläisten laadukkaat sosiaali- ja terveystaloudet myös jatkossa ja vaikuttaa aktiivisesti valtionrahoituksen kehittymiseen.

Jatketaan linjausta, jonka mukaan luovutaan sellaisista kiinteistöistä jotka eivät ole kaupungin omassa käytössä.

Koronasta toipumiseen varataan yhteensä 65 miljoonaa euroa kaupunginhallituksen käyttövaroihin vuosille 2022 ja 2023. Toipumispaketin varoja voidaan käyttää koronan aiheuttamiin jälleenrakennustarpeisiin. Paketti jakaantuu kasvatukseen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja sosiaali- ja terveystalouden kesken.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Kaupunki toteuttaa hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja tavoitteenamme on henkilöstön työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden kasvu. Samaan aikaan tavoittelemme tuottavuuden ja kilpailukyvnousua.

Helsingin kaupunki ja koko kaupunkikonserni toimivat laajenevassa kaupungissa ja Helsingin palvelutuotannon henkilöstömäärän ennakoidaan kasvavan. Siksi Helsinki voi toimia houkuttelevana työnantajana, joka tarjoaa monenlaisia kiinnostavia urapolkuja ja vakaita palvelussuhteita. Helsinki ei irtisano tai lomauta henkilöstöä muutostilanteissa, kun henkilöllä on valmius siirtyä osaamistaan ja kokemustaan vastaaviin uusiin tehtäviin. Kaupunki kannustaa osaamisen jatkuvaan kehittämiseen, työnkiertoon ja monipuoliseen urapolkuun. Työtehtävien lakatessa kaupunki tarjoaa uusia tehtäviä ja tarvittaessa muuntokoulutusta.

Kaupungin johto tapaa henkilöstöjärjestöjä säännöllisesti.

Helsinki haluaa olla houkutteleva työnantaja ja hyvän henkilöstöpolitiikan toteuttaja. Helsinki käynnistää ja jatkaa tehokkaita toimia henkilöstöpulan kääntämiseksi: Parannetaan Helsingin veto- ja pitovoimaa työnantajana ja työoloja ottaen koko henkilöstö mukaan. Vastaamme työvoiman saatavuuden ongelmaan ja jatkamme palkkakehitysohjelmaa.

Helsingille ruotsin kielen taitoisen työvoiman saatavuus on haaste. Kaupunki panostaa siksi ruotsin kielen koulutukseen henkilöstölleen sekä kehittää rekrytointipalveluja turvataksaan henkilökunnan saatavuuden. Panostamme henkilöstön saatavuuteen entistä enemmän myös yhteiskunnallisen vaikuttamistyön, muuta kuin suomea ja ruotsia puhuvien työntekijöiden rekrytointiin sekä monimuotoisuuden lisäämisen näkökulmasta. Työperäistä maahanmuuttoa edistetään ja tunnustetaan ulkomailla hankittu koulutus ja kokemus nykyistä paremmin.

Tiivistämme entisestään yhteistyötä TE-palveluiden, korkeakoulujen, oppilaitosten, yritysten sekä muiden pk-seudun kaupunkien kanssa työvoimapulan korjaamiseksi.

Nostamme tuottavuutta yksilöllistä suoritusta ja ryhmäsuoritusta palkitsemalla. Kehitämme johtamista ja esimiestyötä määrätietoisesti, palkiten hyvistä suorituksista ja puuttuen nopeasti mahdollisiin ongelmatilanteisiin.

Tuemme Helsingin kaupungin ja kaupunkikonsernin henkilöstön uramahdollisuuksia ja urakiertoa kaupungin ja kaupunkikonsernin sisällä. Luomme henkilöstölle urapolkuja ja kasvun mahdollisuuksia Helsingin kaupungin sisällä, ja kohdennamme henkilöstöä sinne, missä sitä eniten tarvitaan. Mittaamme onnistumistamme jatkuvasti kaupunkilaisten kokemuksena siitä, kuinka hyvin yhteistyö kaupungin sisällä eri toimijoiden kesken toimii ja kuinka vaikuttavasti tuotamme palveluja.

Helsinki voi suurena työnantajana myös tarjota monille työntekijöilleen työsuhteasuntoja, jotka ovat kaupungillemme yksi keino vastata rekrytointihaasteisiin.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Kehitämme jatkuvasti Helsingin kaupungin organisaation palveluasennetta ja -osaamista. Etsimme ratkaisuja kaupunkilaisten ja yritysten haasteisiin sekä panostamme läpinäkyvään, tasapuoliseen, nopeaan ja ennakoitavaan palveluun kaikilla toimialoilla ja kaikissa kaupungin palveluissa.

Helsinkiä johdetaan tiedolla ja osaamista kohdentamalla. Laadukkaalla, yhteensopivalla datalla sekä analytiikalla ennakoidaan asiakastarpeita, toimitaan vaikuttavammin ja tehostetaan toimintaa. Tarkemman asiakasymmärryksen avulla palveluja voidaan kohdentaa sinne, missä niitä eniten tarvitaan.

Helsinki tekee aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen ja yritysten kanssa tutkimus- ja innovaatio toiminnassa ja nojautuu parhaaseen riippumattomaan tutkijaosaamiseen omaa toimintaansa uudistaessaan. Palveluita tai toimintatapoja uudistettaessa mahdollistetaan aito tutkimusasetelma, jotta saadaan luotettavaa tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta. Kaupungin

keskeisiin uudistushankkeisiin kutsutaan mukaan tutkijoita.

Koko kaupungin palvelutuotanto on kasvavassa määrin riippuvainen digitaalisista ratkaisuista. Digitalisaatio mahdollistaa entistä kestävämmän kaupungin, joka pystyy ennakoimaan ja vastaamaan muutokseen ja kriiseihin, kuten ilmastokriisiin. Tavoitteenamme on palvelutuo-
tannon tuottavuuskasvu, joka näkyy palvelujen paranemisena tai säästyvinä menoina. Kaupungin taloushallinnon automatisointi ja toimintamenojen läpinäkyvyys nostetaan vähintään samalle tasolle kuin muissa pääkaupunkiseudun kaupungeissa.

Tavoitteena on, että kaupungin tarjoamat palvelut ovat helposti saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta. Sähköiset palvelut ovat ensisijaisia aina, kun kaupunkilainen tai yritys haluaa ja kykenee niitä käyttämään, ja ne ovat käytettävissä kattavasti kaikkina viikonpäivinä ja vuorokaudenaikoina. Palveluita ja prosesseja automatisoidaan ja uusia itsepalveluita kehitetään aina kun se on perusteltua. Uusien ennakkoivien ja ongelmia ennaltaehkäisevien palveluiden kehittämistä vauhditetaan. Helsinki ylläpitää myös laadukkaita ruotsinkielisiä palveluita.

Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen edellyttää henkilöstön ja kaupunkilaisten jatkuvaa osaamisen kehittämistä.

Avoin Helsinki viestii ja toimii vuorovaikutteisesti. Helsinki vahvistaa osallisuutta ja vuorovaikutteisuutta kaikessa kaupungin toiminnassa edistämällä avointa toimintakulttuuria ja vuorovaikutteisia toimintatapoja sekä hyödyntämällä asukkaita ja yrityksiltä saatua palautetta. Kaupunki kutsuu aktiivisesti kaupunkilaisia, yrityksiä ja yhteisöjä mukaan osallistumaan ja vaikuttamaan kaupungin palveluihin, päätöksentekoon, toimintaympäristöön, omaan asuinalueeseen ja huolehtii myös kaikkien osallisuutta tukevista rakenteista. Helsinki edistää viestinnän ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien monikanavaisuutta, monimuotoisuutta ja monikielisyyttä huomioiden myös asuinalueiden väliset erot.

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

Helsinki on houkutteleva ja vetovoimainen niin kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen kuin muualta Suomesta muuttaville. Otamme entistä aktiivisemmän roolin ulkomaisten yritysten, yrittäjien ja työntekijöiden houkuttelussa ja Helsinkiin asettautumisen tukemisessa. Helsinkiin sekä monien yritysten onnistuminen rekrytoinnissa edellyttää, että kaupunkimme tarjoaa myös englanninkielisiä palveluita. Kasvatamme vieraskielistä toimintaamme kouluissa ja päiväkodeissa ja kehitämme digitaalisten palveluiden saatavuutta myös vieraskielisille. Tuemme ulkomaisten työntekijöiden puolisoiden työllistymistä ja kansainvälisten opiskelijoiden kiinnittymistä alueen elinkeinoelämään.

Vetovoimainen kaupunki houkuttelee myös matkailijoita. Kehitämme Helsingistä maailman kestävintä ja älykkäintä matkailukohdetta.

Varmistamme osaavan työvoiman ja korkean osaamisen saatavuuden uudistamalla rekrytointikäytäntöjämme, lisäämällä kielikoulutusta ja laajentamalla oppisopimuskoulutusta. Tiivistämme yhteistyötämme alueen korkeakoulujen

ja oppilaitosten kanssa ja kannustamme toimialoja vahvistamaan alakohtaista yhteistyötä tutkijoiden ja koulutustarjoajien kanssa.

Päivitämme elinkeinopoliittiset painopisteemme. Vahvistamme ja kehitämme asemaamme yhtenä Euroopan parhaana innovaatioympäristönä, startup-keskuksena ja uusien elinkeinojen kehtona. Kasvatamme taloudellista toimeliaisuuttamme ja tavoittelemme elinkeinojen ja ammattien monipuolistumista. Helsingin tulee olla houkutteleva ympäristö testata uusia ratkaisuja kaupunkiympäristössä. Käytämme innovaatiokilpailuja, -rahastoja ja muita vastaavia työkaluja vaikuttavasti.

Nimeämme erityiset työpaikkakeskittymät ja varmistamme niiden houkuttelevuuden myös kaavoituksen ja liikennesuunnittelun keinoin ottaen huomioon myös esikaupunkialueet. Huolehdimme, että Helsingissä on jatkossakin tarjolla markkinalähtöistä kysyntää ja yritysten tarpeita vastaavia sijoittumismahdollisuuksia erilaiselle yritystoiminnalle ottaen huomioon myös luovat alat ja tuotannollisen toiminnan. Kehitämme kaupungin keskustaa tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yritysten kanssa. Luomme ohjelman, jolla houkutellaan kansainvälisiä investointeja Helsinkiin. Vahvistamme kaupungin ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä, tuemme korkeakoulukampusten kehittymistä vahvoiksi innovaatio- ja osaamiskeskittymiksi, jatkamme startup-keskittymä Maria01:n ja Helsinki Health Capitalin toimintojen kehittämistä.

Helsinki on yritysmuotoinen kaupunki, jossa palveluhenkisyys toteutuu kaikilla toimialoilla ja välittyy kaikille toimijoille yhtenäisesti. Parannamme kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja vahvistamme vuoropuhelua päätösten valmisteluvaiheessa. Kaupunkitilaa käytetään joustavasti asumisen ja liiketoiminnan välillä. Vahvistamme yritysmuotoista keilukulttuuriamme ja painotamme ratkaisukeisyyttä – Helsinki on mahdollistaja.

Tavoitteenamme on olla kaupunki, joka nostaa työllistymisen todennäköisyyttä työllisyyspalvelujen siirtyessä kunnille. Työllisyyspalvelut jär-

jestetään kaikkia Helsingin resursseja hyödyntäen. Asetamme Helsingille oman työllisyysstrategian ja nostamme työllisyysastettamme kaupungilla käytettävissä olevin keinoin.

Luomme aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpidekokonaisuuden, joka sisältää esimerkiksi koulutuspalveluiden ja ammatillisen koulutuksen hyödyntämisen sekä osatyökykyisten työllistämisen. Otamme käyttöön uusia keinoja työllistämiseksi ja etsimme ratkaisuja erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien työllisyyden nostamiseen. Haemme yhteisiä ratkaisuja työllisyyden hoitoon yli kuntarajojen.

Kansallista edunvalvontaa ja kansainvälistä yhteistyötä Helsingin kehittämisessä

Helsingin kaupunki on aktiivinen kansainvälinen toimija. Hyödynnämme kansainvälistä toimintaa kaupungin strategisten tavoitteiden edistämiseksi, Helsingin vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamisessa, sekä kaupungin kansainvälisen tunnettuuden ja houkuttelevuuden lisäämisessä erityisesti kansainvälisten osaajien, investointien ja vierailijoiden näkökulmasta.

Helsinki etsii aktiivisesti toimintansa ja tavoitteidensa toteutumisen tueksi globaalisti parhaita käytäntöjä ja ratkaisuja. Helsinki myös kantaa globaalin vastuunsa jakamalla omia parhaita käytäntöjään ja oppejaan muille kaupungeille.

Helsinki seuraa aktiivisesti verrokki- ja kumppanikaupungeissaan tapahtuvia ilmiöitä sekä hyödyntää omassa toiminnassaan ennakoivasti muiden opit. Kansainvälisiä kumppanuuksia rakennetaan tarveperusteisesti; parhaat yhteistyökumppanit voivat teemasta ja tavoitteista riippuen löytyä muista eurooppalaisista kaupungeista tai Euroopan ulkopuolelta. Kaupunkien ja kaupunkiverkostojen lisäksi toimivia kumppanuuksia etsitään kansainvälisistä organisaatioista.

Helsinki valvoo kaupungin ja kaupunkilaisten etuja tavoitteellisesti niin kansallisilla kuin kan-

sainvälisillä foorumeilla. Tavoitteena on kokoaan suurempi Helsinki maailmalla ja aktiivinen valtakunnallinen vaikuttaja.

Kansainvälisessä edunvalvonnassa keskitytään erityisesti Helsingin taloudellista elpymistä, julkisten palvelujen kehittämistä, digitalisaatiota, ilmastonmuutoksen hillintää sekä alueellisia innovaatioekosysteemejä tukeviin ja edistäviin toimenpiteisiin. Helsinki käy kansainvälisesti ja EU-tasolla aktiivista kaupunkipoliittista keskustelua ennakoivasti ja konkreettisten ehdotusten avulla. EU-rahoitusten kotiuttamisessa varmistetaan määrän lisäksi se, että EU-hankkeet tukevat Helsingin strategisten tavoitteiden toteutumista. Helsinki haluaa myös edistää EU-varojen vastuullista käyttöä.

Kansallisen edunvalvonnan erityisiä painopisteitä ovat osaavan työvoiman saatavuus, työllisyys ja kaupungin taloudellisten toimintaedellytysten turvaaminen erityisesti varmistamalla riittävä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen rahoitus. Kaupunki edistää valtion kanssa koulutustarjonnan lisäämistä pääkaupunkiseudulla erityisesti työvoimapulasta kärsivillä alueilla. Lisäksi varmistetaan, että kaupungin kyky kantaa laaja-alaista vastuuta kestävästä kasvusta ja investoinneista sekä asukkaiden hyvinvoinnista säilyy myös sote-uudistuksen jälkeen. Kansallisen päätöksenteon tulee olla pitkäjänteistä ja tunnistaa aiempaa paremmin Helsingin ja suurten kaupunkien kasvava rooli, merkitys ja erityiset haasteet.

3. Strategian toteutuminen – mittarit ja seuranta

Strategian tavoitteet

Kaupunkistrategia kytkee 2020-luvun tärkeimmät valinnat ja painopisteet osaksi kaupungin arkea. Se auttaa suuntaamaan kaupungin organisaatioiden, palveluiden ja työntekijöiden ja palveluiden tekemistä kohti yhteisiä tavoitteita. Parannamme kaupunkistrategian läpinäkyvää seurantaa kaupunkilaisille ja kaupungin henkilöstölle.

Kaupunkistrategian tavoitteita seurataan laadullisilla ja numeerisilla mittareilla. Raportimme kaupunginvaltuustolle strategian toteutumisesta valtuustokauden puolivälissä ja arvioimme tarvittaessa toteutustapoja uudestaan. Lisäksi kaupunkistrategian keskeisiä onnistumisia, vaikutuksia ja haasteita seurataan säännöllisesti kaupunginhallituksessa ja kaupungin johtoryhmässä.

Strategian seuranta ja toteutus

Kaupunkistrategiaa toteutetaan osana kaupungin toimialojen ja palveluiden päivittäistä työtä. Kaupunkistrategian onnistumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi strategiakauden aikana seuraamme keskeisiä tavoitteita ja mittareita.

Mittarit ja niiden kehittäminen

Kaupunkikonsernin eri toimialojen, yksiköiden ja tytäryhteisöjen toimintaa ja strategian toteuttamista mitataan julkisella ja avoimella tavalla. Kaupungin toiminnan ja kehittämisen kannalta keskeisten tietojen tulee olla kaupunkilaisten, kaupungin henkilöstön ja kaupungin päättäjien saatavilla ja vertailtavissa. Ajantasaista tietoa avoimesti jakamalla lisäämme tietoisuutta palveluiden ja toiminnan kehitystarpeista. Kaupungin toimialojen ja tytäryhteisöjen vuosikertomukset ja niiden sisältämät mittarit ja tunnuslu-

vut käydään läpi ja uudistetaan, jotta kaupungin toiminnan tehokkuutta, kustannuksia ja vaikuttavuutta voidaan vertailla yli ajan, suhteessa muihin kaupunkeihin ja suhteessa markkinatoimijoihin. Avoimuudella ja vertailukelpoisuudella pyrimme luomaan edellytykset sille, että tuemme kaupunkilaisten hyvinvointia mahdollisimman paljon, käytettävissämme olevilla resursseilla.

Keskeisimmät strategian seurattavat tavoitteet muodostavat yhden tärkeän lähtökohdan kaupungin toimialojen ja toimintojen tarkemmalle vuosittaiselle toiminnan ja tavoitteiden suunnittelulle.

Valokuvat:

Kansi: Pyry-Pekka Kantonen, s. 4 Helsinki Marketing / Jussi Hellsten, s. 5 Maija Astikainen, s. 8: Helsinki Marketing / Jussi Hellsten, s.10 Maija Astikainen, s. 11 Camilla Bloom, s. 13 Lauri Rotko, s. 14 Helsinki Marketing / Tuomas Uusheimo, s. 15 Visit Finland / Aku Pöllänen, s. 17 Tero Pajukallio, s. 19 Maarit Hohteri, s. 20 Keksi Agency / Mikael Ahlfors

Helsinki

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641

www.hel.fi